

Konferencja naukoznawcza „A New Organon: Science Studies in Poland between the Wars”, 20–21 lutego 2015, Konstancja (Niemcy)

Tematyka początków badań naukoznawczych, jakie zainicjowało w Polsce Koło Naukoznawcze Kasy im. J. Mianowskiego, jest żywym przedmiotem zainteresowania badaczy międzynarodowych. Zorganizowana w *Exzellenzcluster Kulturelle Grundlagen von Integration* Uniwersytetu w Konstancji przez Friedricha Caina oraz Bernharda Kleeberga konferencja „A New Organon: Science Studies in Poland between the Wars” zgromadziła badaczy reprezentujących kilkanaście instytucji naukowych w Europie. Jako materiał przygotowawczy przed konferencją organizatorzy udostępniili uczestnikom anglojęzyczne tłumaczenie zasadniczych tekstów naukoznawczych, jakie ukazały się do roku 1939, w tym także protokoły z posiedzeń Koła Naukoznawczego, publikowane na łamach czasopisma *Nauka Polska*. Tytuł konferencji nawiązywał do zainicjowanego w 1936 r. przez Stanisława Michalskiego, głównego pomysłodawcę i inspiratora działalności naukoznawczej w Kasie im. J. Mianowskiego, czasopisma *Organon*, które miało być głównym miejscem publikacji profesjonalnych badań

naukoznawczych. Organizatorzy wyjaśniając tytuł konferencji wskazywali, że polskie przedwojenne prace naukoznawcze – mimo zapomnienia – znalazły swoją kontynuację m.in. w znanych szeroko dziełach Johna Desmonda Bernala oraz Roberta K. Mertona. Głównym celem konferencji było więc dokonanie rekonstrukcji głównych tematów badań naukoznawczych w Polsce przedwojennej oraz udostępnienie ich czytelnikom anglojęzycznym w publikacji pokonferencyjnej.

Otwierający wykład autorstwa Jana Piskurewicza oraz Leszka Zasztowta (Instytut Historii Nauki PAN oraz Kasa im. J. Mianowskiego) „Science of Science in Poland before World War Two – Institutional Frames” dokonał systematycznego przeglądu początków oraz dziejów działalności naukoznawczej w Polsce. Pozostałe referaty zostały zgrupowane w trzech obszarach tematycznych. Pierwszy z nich był zatytułowany: *Studying and Applying Science and Knowledge*. W referatach, które wygłosili: Ł. Dominiak, P. Kawalec, K. Steffen oraz A. Langenohl, podjęto tematykę

szerszego tła intelektualnego dyskusji naukowców w Polsce, rozwoju tematyki naukowców oraz przekroju współczesnych dyscyplin naukowych oraz zastosowań działalności naukowej w okresie przedwojennych w obszarze zdrowia publicznego.

W drugiej sesji pt. *Genealogies, Transfers, and Ruptures* wystąpili: J. Surman, F. Cain oraz C. Borck, podejmując zagadnienia charakterystyki języka naukowego w przedwojennych pracach naukowych oraz metodologii badań nad kreatywnością wypracowanej przez A. Dobrowolskiego.

W sesji końcowej pt. *Scientific Communities Revisited* referaty wygłosili: O. Linkiewicz, M. Bucholc, M. Konieczny oraz M. Wulz. Oma-

wiano m.in. zagadnienie uczestnictwa ekspertów naukowych w aplikacjach wiedzy naukowej, metodologii empirycznych badań naukowych na potrzeby organizacji nauki przed wojną oraz roli elity żydowskiej w kształtowaniu przedwojennego środowiska naukowego w Polsce.

Wymiernym efektem konferencji będzie zaplanowana na rok 2016 publikacja anglojęzycznych tłumaczeń przedwojennych prac naukowych wraz z prezentowanymi referatami w ramach serii *Historische Wissensforschung* wydawnictwa Mohr-Siebeck.

Paweł Kawalec
Wydział Filozofii
Katolicki Uniwersytet Lubelski
Jana Pawła II